

FRANCESC DE B. MOLL: LA PERSPECTIVA OBERTA

S'ha de dir que la gran obra de Francesc de B. Moll va ser la continuació -i millorament- del *Diccionari* emprès per Mn. Alcover. Des d'un punt de vista filològic és ben cert que el *Diccionari* és la gran contribució de Moll a la cultura catalana, però una obra tan magna ha estat de difícil penetració en la immensa majoria. En canvi, l'obra de Moll que sí ha arribat a una gran part de la població -que ha estat no només utilíssima, sinó també utilitzada- és la seva *Gramàtica catalana referida especialment a les Illes Balears*.

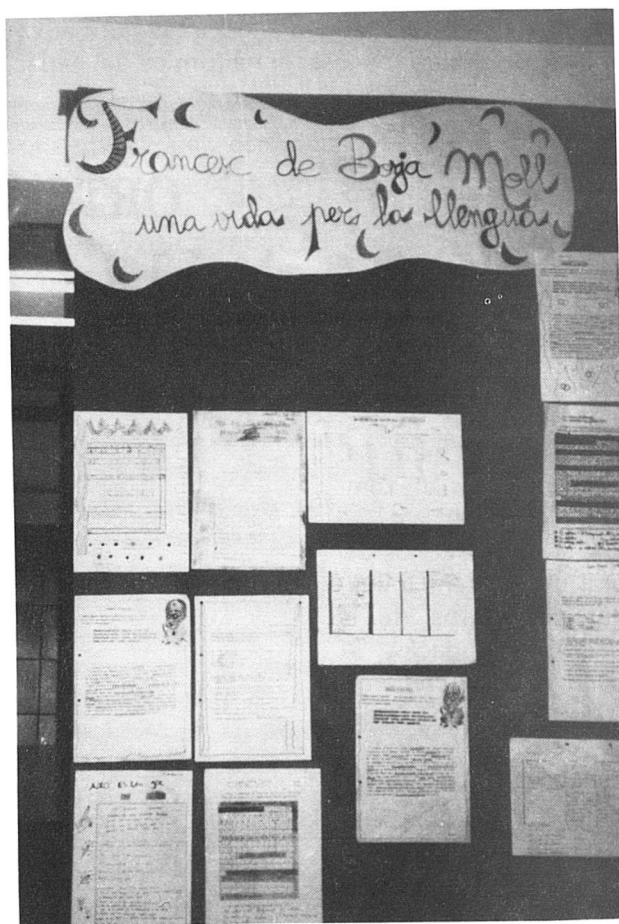
Si el *Diccionari* és la gran tasca científica, diríem que aquesta gramàtica (com la versió adreçada al batxillerat) és la gran tasca social respecte a la llengua, l'aspecte que més ha contribuït a la normalització.

Tots coneixem la feineda de Moll com a dinamitzador cultural, editor, columnista i tantes altres coses. Tanmateix, per a professionals de l'ensenyança com nosaltres, ens fixam sobretot en la vessant pedagògica de Moll, faceta que desenvoluparà com a professor a l'institut Ramon Llull de Palma i més tard com a catedràtic a l'Estudi General Lullia.

Els seus alumnes el recorden com a mestre, en l'ampli sentit de la paraula. I també saben del seu didacticisme a través d'algunes gramàtiques que publicà per a l'aprenentatge d'altres llengües europees.

Trobam també la seva capacitat instructiva en altres papers de divulgació, aquells que fan referència a la qüestió de llengua-dialecte i aquells altres que, de retop, parlen de la unitat idiomàtica del català. És tal vegada en aquests escrits on trobam la millor lliçó que Moll ens ha donat perquè, en el nostre exercici docent tinguem present la veritat: que una llengua no és ni un monòlit ni una severa llei.

La Gramàtica Moll ens va apropar la normativa gramatical a la nostra realitat lingüística concreta, sense renunciar en cap moment a la unitat comuna de la llengua catalana. Així va fer seu i nostre aquell principi elemental de la pedagogia que diu que en l'ensenyança s'ha de partir d'allò més concret i apropiat a l'alumne per arribar a allò més abstracte i general.

La *Gramàtica* d'En Moll s'ha convertit en la *bíblia illenca* per aprendre la nostra llengua. La seva saviesa filològica va permetre de fer-nos percebre la llengua comuna -la literària com ell l'anomenava- no com un model rígid i tancat, sinó com una realitat pluriformal i oberta a l'ús *cultivat*. El procés d'estandardització de la llengua catalana, que encara avui es duu a terme, ha tingut molt en compte la perspectiva d'En Moll: basar-se en la riquesa dialectal de tradició clàssica, com una contribució i mai no com una diferenciació.

Francesc FLORIT NIN